Perustuslakivaliokunta

Torstai 21.11.2024 klo 8.00—10.03

Läsnä
puheenjohtaja Heikki Vestman kok
jäsen Petri Honkonen kesk (1, 2, 3, 4) (5 osittain)
jäsen Hannu Hoskonen kesk (7, 8, 9, 10, 11) (3, 4, 6 osittain)
jäsen Teemu Keskisarja ps (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11) (8 osittain)
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Jarmo Lindberg kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (8 osittain)
jäsen Mats Löfström r
jäsen Mira Nieminen ps
jäsen Johanna Ojala-Niemelä sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11) (8 osittain)
jäsen Onni Rostila ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3 osittain)
jäsen Ville Skinnari sd (9, 10, 11) (8 osittain)
jäsen Paula Werning sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Maaret Castrén kok (6 osittain)
varajäsen Markku Eestilä kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (8 osittain)
varajäsen Joona Räsänen sd (9, 10, 11) (8 osittain)
varajäsen Ville Valkonen kok (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Johannes Heikkonen
valiokuntaneuvos Mikael Koillinen
valiokuntaneuvos Liisa Vanhala

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 11 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle paikallisen sopimisen edistämistä koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 85/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle paikallisen sopimisen edistämistä koskevaksi lainsäädännöksi, täydennetty lausuntoluonnos A 3
Eriävä mielipide HE_85_2024vp_eriävä_mielipide_Yrttiaho.pdf B 3

Valmis
5.1

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 21.11.2024 jaetun lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Ed. Yrttiaho ehdotti, että kappaleesta 4 poistetaan sanat "perustuslain 15 §:n omaisuuden suojan kautta suojaa saavan sopimusvapauden". Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Yrttiaho ehdotti, että kappaleesta 9 poistetaan sanat "ja pienentää siten järjestäytymättömien työnantajien negatiiviseen yhdistymisvapauteen ja myös sopimisvapauteen kohdistuvaa perusoikeusrajoitusta." Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Yrttiaho ehdotti, että kappale 13 poistetaan. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Yrttiaho ehdotti, että kappaleen 14 viimeinen virke poistetaan. Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Yrttiaho ehdotti lisättäväksi uudet kappaleet 15 ja 16 seuraavasti:

(15) "Henkilöstön edustusta koskevan työehtosopimuksen määräyksen sivuuttaminen lailla merkitsee kuitenkin rajoitusta perustuslain ja ihmisoikeussopimusten turvaamaan ammatilliseen yhdistymisvapauteen perustuvaan työehtosopimusosapuolten sopimusautonomiaan. Esitystä on siten arvioitava perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten ja ihmisoikeussopimusten rajoituslausekkeiden kannalta."

(16) "Esimerkiksi Euroopan sosiaalinen peruskirja sallii siinä turvattuihin oikeuksiin vain sellaisia rajoituksia, jotka ovat välttämättömiä demokraattisessa yhteiskunnassa muiden yksilöiden oikeuksien ja vapauksien turvaamiseksi tai yleisen edun, kansallisen turvallisuuden, kansan terveyden tai moraalin suojelemiseksi. Esityksen tavoitteena on edistää paikallisen sopimisen mahdollisuuksia. Lisäksi säätämisjärjestysperusteluissa on viittauksia muun muassa työnantajan kilpailukykyyn, tuottavuuteen, työmarkkinoiden joustavuuteen sekä työpaikkojen turvaamiseen. Ehdotetulle sääntelylle ei kuitenkaan ole esitetty perusoikeusjärjestelmän ja kansainvälisten ihmisoikeussopimusten kannalta hyväksyttäviä perusteita. Edellä olevan perusteella säännökset, jotka mahdollistavat paikallisen sopimuksen tekemisen luottamusvaltuutetun kanssa, tulisi poistaa esityksestä. Tällainen muutos on edellytyksenä lakiehdotusten käsittelemiselle tavallisen lain säätämisjärjestyksessä."

Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Ed. Yrttiaho ehdotti, että ponsi muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Perustuslakivaliokunta esittää, että 1., 3., 9. ja 10. lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä vain, jos säännökset paikallisen sopimuksen tekemisestä luottamusvaltuutetun kanssa poistetaan esityksestä." Ehdotus raukesi kannattamattomana.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin korvata kappaleen 9 viimeisen virkkeen sana "sopimisvapauteen" sanalla "sopimusvapauteen".

Päätettiin lisätä kappaleen 16 viimeiseen virkkeeseen sana "myös".

Ed. Yrttiaho varasi tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen. Ilmoitettiin, että eriävä mielipide on jätettävä sihteerille klo 9.30 mennessä.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: ed. Yrttiaho.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 139/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Euroopan unionin jäsenvaltioiden lainvalvontaviranomaisten välisestä tietojenvaihdosta ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi A 4

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Päätettiin lisätä kappaleen 13 viimeiseen virkkeeseen sanat "erityisesti 12 §:n osalta".

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opintotukilain ja yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 160/2024 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi opintotukilain ja yleisestä asumistuesta annetun lain muuttamisesta A 5

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta aloitti yleiskeskustelun.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain ja valmiuslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 120/2024 vp

Asiantuntijalausunto HE 120/2024 vp PeV 21.11.2024 oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 6
Lisäselvitys HE 120/2024 vp PeV 21.11.2024 professori Olli Mäenpää Asiantuntijalausunto B 6

Asiantuntijalausunto HE 120/2024 vp PeV 21.11.2024 professori Veli-Pekka Viljanen Asiantuntijalausunto C 6

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- oikeusministeriö, liite
- professori Olli Mäenpää, liite
- professori Veli-Pekka Viljanen, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

7. Tilapäisen puheenjohtajan valinta 21.11. kokoukseen

Todettiin, että puheenjohtajan este oli poistunut eikä tilapäisen puheenjohtajan valinnalle ollut siten tarvetta.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi terveydenhuoltolain 22 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 171/2024 vp

Asiantuntijalausunto HE 171/2024 vp PeV 21.11.2024 hallitussihteeri Ida Hakanen, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 8
Asiantuntijalausunnon liite HE 171/2024 vp PeV 21.11.2024 hallitussihteeri Ida Hakanen, sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto B 8
Asiantuntijalausunto HE 171/2024 vp PeV 21.11.2024 professori Tuomas Ojanen Asiantuntijalausunto C 8
Asiantuntijalausunto HE 171/2024 vp PeV 21.11.2024 professori Lasse Lehtonen Asiantuntijalausunto D 8
Asiantuntijalausunto HE 171/2024 vp PeV 21.11.2024 apulaisprofessori Anu Mutanen Asiantuntijalausunto E 8

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- hallitussihteeri Ida Hakanen, sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- hallitusneuvos Kirsi Ruuhonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- professori Tuomas Ojanen, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- professori Lasse Lehtonen, liite
- apulaisprofessori Anu Mutanen, liite

Keskusteltiin asiantuntijakuulemisen jatkamisesta tai lopettamisesta.

9. Viikkosuunnitelma

Ilmoitettiin viikkosuunnitelma.

10. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

11. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 22.11.2024 klo 9.30.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Mikael Koillinen